

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม แต่ละสหกรณ์การเกษตร มีความแตกต่างกัน
2. ความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม แต่ละสหกรณ์การเกษตรมีความแตกต่างกัน

3. บรรษัทภิบาลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม มีความสัมพันธ์กัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคามจำนวน 1,362 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2555 : ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 310 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการ จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล จำนวน 36 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา 9 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความน่าเชื่อถือ การมีส่วนร่วม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปใช้ในการประมวลผลข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ตามความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมคำอธิบาย
2. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 310 คน พบว่า คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 และเพศชายจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20 รองลงมามีมัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 รองลงมา ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมา 4 – 5 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50

2. คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.55$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.01$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.98$) ด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านความเป็นอิสระ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านความรับผิดชอบต่อ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ ($\bar{X} = 3.85$) และด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านความรับผิดชอบต่อ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$) สหกรณ์มีการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.01$) และสหกรณ์ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งข้อดีและข้อเสีย ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

2.2 ด้านความโปร่งใส คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.08$) สหกรณ์นำเสนอผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและมวลสมาชิก ($\bar{X} = 4.07$) และสหกรณ์ดำเนินงานตรงไปตรงมา หากมีข้อผิดพลาดหรือปัญหาสามารถซักถามข้อสงสัยได้ ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

2.3 ด้านความซื่อสัตย์ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์ให้ความเชื่อมั่นว่า ความรุ่งเรืองของกิจการอยู่ที่การยอมรับของสมาชิก และองค์กรจากภายนอก

($\bar{X} = 4.23$) สหกรณ์มุ่งเน้นให้มีบริการที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.12$) และสหกรณ์มีความเชื่อมั่นว่าการซื้อสัตย์ต่อสมาชิกเป็นการสร้างความมั่นคงยั่งยืนให้แก่กิจการในระยะยาว ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

2.4 ด้านความยุติธรรม คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มุ่งเน้นการบริหารงานโดยยึดหลักตามข้อของกฎหมาย ($\bar{X} = 4.13$) สหกรณ์ให้ความสำคัญโดยยึดหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติงานภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.03$) และสหกรณ์ปฏิบัติงานตามความชอบด้วยเหตุผลและมีความชอบธรรม ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ

2.5 ด้านความเป็นอิสระ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ คณะกรรมการดำเนินการใช้ดุลพินิจในเรื่องกิจกรรมของสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.20$) สหกรณ์ให้ความสำคัญต่อการกำหนดสัดส่วนของฝ่ายดำเนินการและฝ่ายจัดการได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.01$) และฝ่ายจัดการมีความเป็นอิสระในการทำงานสามารถสร้างความเชื่อถือแก่บุคคลภายนอกได้ ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

2.6 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ สหกรณ์ให้ความสำคัญในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิก ($\bar{X} = 4.76$) และสหกรณ์ให้การส่งเสริมสนับสนุนสังคมภายนอกองค์กร เช่น การอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ($\bar{X} = 4.63$) และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ สหกรณ์เชื่อมั่นว่าไม่สร้างปัญหาแก่สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญแก่การดำรงอยู่ของกิจการ ($\bar{X} = 4.50$) และสหกรณ์ตระหนักในความเป็นสมาชิกของสังคมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

2.7 ด้านความน่าเชื่อถือ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ข้อบังคับและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.05$) สหกรณ์มีฝ่ายจัดการที่มีความโดดเด่นในด้านความรู้ความสามารถ ความเป็นผู้นำ ความประพฤติก การวางตัวปรัชญาการบริหาร และทัศนคติ ($\bar{X} = 3.95$) และสหกรณ์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการนำเสนอข้อมูลกิจการ ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

2.8 ด้านการมีส่วนร่วม คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ สหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์ให้ความสำคัญในการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.19$) สหกรณ์เปิดโอกาส หรือช่องทางให้สมาชิก คณะกรรมการฯ และฝ่ายจัดการร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.05$) และสหกรณ์ให้ความสำคัญในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิก หรือร่วมมือกันพัฒนาสหกรณ์ เพื่อสร้างความมั่นคง และเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

2.9 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการกำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งทุกคนรับทราบ และถือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.01$) สหกรณ์กำหนดนโยบายการดำเนินงาน ที่มุ่งเกิดประโยชน์กับมวลสมาชิกโดยรวม อย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 3.96$) และสหกรณ์มีการยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ ในการที่คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์กระทำความดีเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

3. คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านลูกค้า ($\bar{X} = 3.65$) ด้านกระบวนการภายในองค์กร ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการเรียนรู้และ พัฒนา ($\bar{X} = 3.60$) และด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย เป็นรายด้านได้ ดังนี้

3.1 ด้านการเงิน คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์จัดหาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำเพื่อให้มวลสมาชิกนำไปบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.67$) สหกรณ์มีการจัดตั้งกองทุน หรือสะสมทุน เพื่อสาธารณะประโยชน์ ($\bar{X} = 3.63$) และสหกรณ์จัดงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตรวจสอบและเสนออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ด้าน ($\bar{X} = 3.62$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ สหกรณ์สนับสนุนให้ฝ่ายปฏิบัติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในการสร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์ ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

3.2 ด้านลูกค้า คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการปรับปรุงบริการให้มีคุณภาพสะดวกรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าหรือสมาชิก ($\bar{X} = 3.76$) สหกรณ์เอาใจใส่ต่อข้อร้องเรียนของลูกค้าหรือสมาชิก และนำข้อร้องเรียนดังกล่าวมาวิเคราะห์และปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.68$) และสหกรณ์เชื่อว่าการให้บริการและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าหรือสมาชิก โดยให้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.67$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ สหกรณ์ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่/ผู้จัดการเพื่อสร้างความพึงพอใจในการบริการอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

3.3 ด้านกระบวนการภายในองค์กร คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการปรับปรุงกระบวนการในการดำเนินงานให้มีความชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.71$) สหกรณ์ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนาบริการใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.67$) และสหกรณ์มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในการปฏิบัติงานและตระหนักว่าลูกค้าหรือสมาชิกคือบุคคลสำคัญ ($\bar{X} = 3.67$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ สหกรณ์มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในแต่ละรอบระยะเวลาเพื่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร

($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

3.4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีคณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบข่าวสาร และบริการใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.72$) สหกรณ์มีความชัดเจนในวิสัยทัศน์และมีการปรับปรุงกลยุทธ์ของสหกรณ์ให้ทันสมัย ($\bar{X} = 3.66$) และสหกรณ์สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมฝ่ายปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอทำให้ฝ่ายปฏิบัติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.62$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ สหกรณ์มีการคัดเลือกและสนับสนุนยกย่องบุคคลที่มีความทุ่มเท เสียสละ และอุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม พบว่า บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.588$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า เมื่อสหกรณ์การเกษตรมีบรรษัทภิบาลเพิ่มขึ้น 1 ด้าน จะมีผลทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม เพิ่มขึ้น 0.588 หรือคิดเป็นร้อยละ 58.80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.1 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.300$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ความรับผิดชอบมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเงิน ร้อยละ 30.00

4.2 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านลูกค้า อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.378$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ความรับผิดชอบมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านลูกค้า ร้อยละ 37.80

4.3 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการภายในองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.433$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า

ด้านกระบวนการภายในองค์กร อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.909$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรด้านกระบวนการภายในองค์กร ร้อยละ 90.90

4.24 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.880$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา ร้อยละ 88.00

4.25 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.273$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ความน่าเชื่อถือมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเงิน ร้อยละ 27.30

4.26 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านลูกค้า อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.386$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ความน่าเชื่อถือมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านลูกค้า ร้อยละ 38.60

4.27 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการภายในองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.432$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าความน่าเชื่อถือมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการภายในองค์กร ร้อยละ 43.20

4.28 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.393$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าความน่าเชื่อถือมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา ร้อยละ 39.30

4.29 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.328$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า การมี

4.36 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r_{xy} = 0.295$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรด้านการเรียนรู้และพัฒนา ร้อยละ 29.50

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม แต่ละสหกรณ์การเกษตรมีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม แต่ละสหกรณ์การเกษตรให้ความสำคัญกับการมีคุณลักษณะบรรษัทภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการบริหารที่มีความรับผิดชอบต่อ (Accountability) ของฝ่ายบริหารที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งมีใจจำกัดเพียงแค่ผู้ถือหุ้น แต่หมายรวมถึงผู้รับบริการ รวมทั้งการรับผิดชอบต่อชุมชนและประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วยหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความผูกพันของผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจในการกระทำใด ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้องค์กรและสังคมส่วนรวมไปพร้อม ๆ กัน องค์กรจะต้องปฏิบัติต่อกลุ่มคนต่าง ๆ มากมายที่ประกอบกันขึ้นเป็นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ในฐานะที่บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ขององค์กร โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการบริหารงานมานานจึงจะสามารถแข่งขันในการประกอบธุรกิจได้ เพราะต้องเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะยุคโลกาภิวัตน์เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อการทำงานอย่างมาก การบริหารงานขององค์กรจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม มีการปรับเปลี่ยนแนวทาง การดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการได้เปรียบคู่แข่งขึ้นทั้งด้านคุณภาพสินค้าและงานด้านการบริการ

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คอลแอน โทนี คาวัสกิล และไชว (Calantone, Cavusgil and Zhao. 2010 : 515) ได้ศึกษาการปรับตัวขององค์การศักยภาพของบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า องค์การสมัยใหม่ต้องการการเรียนรู้และการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารระดับสูงและการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันการหาข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวต่อการเรียนรู้มีส่วนประกอบ 4 อย่าง คือ การมีข้อมูลที่จะเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์การเปิดใจยอมรับและการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์การ กรอบแนวความคิดที่ใช้ทดสอบข้อมูลจากคณะผู้บริหารของอุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา การปรับตัวต่อการเรียนรู้มีแนวโน้มจะเสริมสร้างเป็นอันดับที่สองมีผลมาจากนวัตกรรมของบริษัท และจะมีผลย้อนกลับมาต่อผลประกอบการของบริษัทจากการทดสอบผลสรุปโดยทั่วไปการพยากรณ์เชิงทฤษฎีสามารถสนับสนุนและทำให้ปรากฏสิ่งที่น่าสนใจได้ผลกระทบที่จำเป็นยิ่งต่อกิจการเท่ากับการมีกลยุทธ์ และพันธะในการแข่งขันเพื่อเป้าหมายระยะยาว แต่ขอบเขตการแข่งขันของกิจการ และสมรรถภาพขององค์การ ก็จะมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประกอบการขององค์การด้วย

และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบซเซอร์ และ มิลเลอร์ (Besser and Miller. 2010 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าความรับผิดชอบทางสังคมเป็นลักษณะที่มีความหมายประการหนึ่งซึ่งมีต่อธุรกิจชนิดต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการล้มกิจการตามที่คาดการณ์ไว้ในเศรษฐกิจโลกยุคใหม่หรือไม่ พบว่า มีผู้ดำเนินธุรกิจ 4 ประเภท ที่ได้รับการแต่งตั้ง คือให้เป็นผู้นำประชาคม ผู้ดำเนินธุรกิจที่แปลกจากธุรกิจอื่น ผู้ตามในชุมชนที่มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับสูง และผู้ตามในชุมชนที่มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าเจ้าของและผู้จัดการธุรกิจสามารถทำให้เห็นความแตกต่างกัน ได้บนพื้นฐานของความรับผิดชอบทางสังคมของชุมชน กลุ่มที่สร้างขึ้นเช่นนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับธุรกิจที่มีความหมายและลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ดำเนินการและสัมพันธ์กับความเชื่อของผู้ดำเนินการในความสำเร็จของการสนับสนุนของชุมชนอันเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งเพื่อความสำเร็จของธุรกิจ การวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่าทั้งๆที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจแต่ส่วนสำคัญของผู้ดำเนินการธุรกิจขนาดย่อมยังเชื่อในหลักการของรูปแบบความสนใจของตนเองที่รู้แจ้งแล้วเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคมของธุรกิจ กล่าวคือ การทำดี

นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรแต่ละสหกรณ์การเกษตรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะบรรษัทภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่ากันในด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านความโปร่งใส ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความเป็นอิสระ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสหกรณ์การเกษตรได้ให้ความสำคัญ

สำคัญต่อการสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบแก่พนักงานทุกระดับ รวมทั้งได้จัดทำจรรยาบรรณพนักงาน เพื่อเป็นข้อกำหนดให้พนักงานทุกระดับได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงที่ดีของพนักงานและองค์กร ซึ่งการสร้างความตระหนักให้แก่พนักงานทุกคนได้รู้สำนึกในหน้าที่การให้บริการเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะส่งผลโดยตรงต่อการให้บริการลูกค้าอย่างเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถและพร้อมที่จะรับฟังปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาลูกค้าได้เป็นอย่างดี ส่วนประเด็นด้านความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสหกรณ์การเกษตรได้นำหลักบรรษัทภิบาลมาปฏิบัติโดยมุ่งเน้นให้พนักงานทุกระดับปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลาโดยยึดหลัก 3 C's (ไชศรี วิสุทธิพิเนตร, 2545 : 26-29) ได้แก่ C1 - Clear หมายถึง ข้อมูลต้องมีความชัดเจนตรงไปตรงมา ไม่คลุมเครือจนอาจถูกตีความผิด ๆ C2 - Consistent หมายถึง มีความสม่ำเสมอในการเปิดเผยข้อมูลแต่ละครั้ง โดยข้อมูลจะต้องถูกจัดทำและบันทึกด้วยหลักเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนใดจะต้องมีการแจ้งให้ผู้บริหารทราบ และ C3 - Comparable หมายถึง สามารถเปรียบเทียบข้อมูลของหน่วยงานกับข้อมูลของจากแหล่งอื่นได้นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรยังเน้นย้ำให้พนักงานบริการลูกค้าด้วยความเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ มีการชี้แจงและให้ข้อมูลแก่ลูกค้าอย่างชัดเจน โปร่งใส และมีการกำหนดบทลงโทษอย่างร้ายแรงหากพนักงานของสหกรณ์การเกษตรมีการเรียกรับสินบนจากลูกค้า หรือการกระทำการโดยอาศัยข้อมูลภายในของสหกรณ์การเกษตรเพื่อประโยชน์การซื้อ ขาย โอน รับ โอนหลักทรัพย์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ดังนั้น การบริหารงานโดยยึดหลักความสามารถในการที่จะทำให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรมาทำให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้้องค์กรประสบผลสำเร็จ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการคุณลักษณะบรรษัทภิบาลเป็นส่วนประกอบซึ่งถือว่า เป็นการบริหารจัดการที่ดี

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวรรณ หวังเจริญเดช (2548 : 149 – 150) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะบรรษัทภิบาล ของธุรกิจ SMEs ในภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักบัญชีของธุรกิจ SMEs ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะการทำงาน ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณ และด้านเจตคติอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความยุติธรรม และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมาก

และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรรณภา เชื้อพุดตาล (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ด้านการจัดการบริการอย่างยุติธรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ธนาคารได้นำระบบบัตรคิวมาใช้ เพื่อเรียงลำดับก่อน-หลัง ทำให้เกิดการยอมรับของลูกค้า เพราะลูกค้าทุกคนจะได้รับการปฏิบัติตามลำดับคิว ไม่มีการแบ่งแยก กีดกัน หรือแข่งคิวกัน และได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกันในทุกอาชีพ และไม่เลือกบริการเฉพาะลูกค้ากลุ่มพิเศษ นอกจากนี้ลูกค้ายังมีความพึงพอใจต่อการชี้แจง แนะนำ และให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจน โปร่งใสและการให้บริการโดยไม่มีการเรียกรับสินบน ตลอดจนเมื่อมีปัญหา ลูกค้าสามารถเข้าพบผู้จัดการธนาคารได้ทันที และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิสริย์ เกียรติพิทักษ์ (2548 : 101-102) ได้ศึกษา ความเป็นบรรษัทภิบาลของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตน การยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติต่อทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอภาคและยุติธรรม ความโปร่งใสและเปิดเผยตรงไปตรงมา การมุ่งสร้างคุณค่าของธุรกิจในระยะยาว การมุ่งส่งเสริมหลักการบริหารอันเป็นเลิศ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติงาน ความโปร่งใสและเปิดเผยตรงไปตรงมา การเป็นประชากรที่ดีขององค์กร สังคมรวมทั้งการเคารพในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ความคิดเห็นด้านการเป็นประชากรที่ดีขององค์กร หรือสังคมมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ การยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติงาน มีความโปร่งใสและเปิดเผยตรงไปตรงมา มุ่งสร้างคุณค่าของธุรกิจในระยะยาวแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สมมติฐานที่ 2 ความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จังหวัด

มหาสารคาม แต่ละสหกรณ์การเกษตรมีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจกับการบริการที่สหกรณ์การเกษตรจัดให้ในเรื่องการต้อนรับของพนักงาน ความกระตือรือร้นในการบริการ ความเต็มใจและอุทิศเวลาในการให้บริการรวมถึงการชี้แจงแนะนำแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในเวลารวดเร็ว และความซื่อสัตย์สุจริตในการให้บริการ ซึ่งจากผลการวิจัยจะพบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม ให้ความสำคัญกับ

การปฏิบัติด้านลูกค้าอยู่ในอันดับสูงสุด ซึ่งเป็นไปตามนโยบายหลักบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตร เพราะเมื่อลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการพบกับพนักงานที่มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และมีความเต็มใจที่จะให้บริการกับลูกค้าทุกคน เป็นผลให้ลูกค้าเกิดความประทับใจในการบริการของพนักงาน ก็จะมีการบอกต่อและประชาสัมพันธ์แทนหน่วยงานได้ด้วย อันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสหกรณ์การเกษตรตลอดไป

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ความสำเร็จขององค์กร (Alignment and Focused) มุมมองหลักด้านลูกค้าหรือสมาชิก (Customer Perspective) ของพสุ เดชะรินทร์ (2544 : 6-7) ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้า ภาพลักษณ์ กระบวนการด้านการตลาด การจัดการด้านลูกค้าสัมพันธ์ หลักของการพิจารณาในด้านนี้คือ ความพึงพอใจของลูกค้าหรือสมาชิก คุณภาพของสินค้าและบริการ มาตรฐานภายใต้มุมมองด้านลูกค้า (สมาชิก) รวมไปถึงการประเมินคุณค่าสหกรณ์การเกษตรที่ให้บริการกลุ่มคนที่หลากหลายเช่นเดียวกัน การประเมินด้านนี้วัดผลถึงคุณค่าภารกิจที่ให้กับสมาชิก นั่นคือส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกเจริญเติบโต มีความสุขสมบูรณ์ในชีวิต ดังนั้นผลิตภัณฑ์และบริการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้สมาชิกพัฒนาความสามารถด้านการเงินและไปถึงวัตถุประสงค์ด้านการเงินที่ตั้งไว้

และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นนทยา พรหมทอง (2551 : 99-102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรมมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ส่วนประเด็นมุมมองด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจากสภาพการแข่งขันของสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ทำให้สหกรณ์การเกษตรได้มีการปรับเปลี่ยนระบบงานในสาขาต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายใน ตลอดจนการปรับปรุงตกแต่งอาคารสถานที่ให้มีความทันสมัย จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ลูกค้า จัดให้มีพนักงานคอยให้คำแนะนำขั้นตอนการบริการต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตร มีการเพิ่มช่องทางให้บริการด้านต่าง ๆ และสหกรณ์การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม มีการจัดโครงสร้างเป็นไปตามระเบียบสหกรณ์เช่นเดียวกับสหกรณ์ทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ที่มาจากการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ มีฝ่ายจัดการที่มาจากการจัดจ้าง 15 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ และมีผู้ตรวจสอบกิจการที่มาจากเลือกตั้งในที่ประชุม

ใหญ่ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบกิจการและรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมคณะกรรมการ
ดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน จึงถือได้ว่าสหกรณ์การเกษตรมีการบริหารจัดการองค์การให้มีความ
เหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินงานตามโครงสร้างขององค์การ โดยคำนึงถึงด้านภาพพจน์ ด้าน
การบริการ และด้านสวัสดิการต่าง ๆ ของสหกรณ์ไปพร้อม ๆ กับการบริหารจัดการด้านบุคลากร

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุไพรินทร์ นันทะลัย (2547 : 70-73) ได้ศึกษาการ
ประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ด้วยเทคนิค Balanced
Scorecard พบว่า สมาชิกเห็นด้วยกับลักษณะการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี
จำกัดในด้านการดำเนินงาน ด้านภาพพจน์ ด้านการบริการ และด้านสวัสดิการต่าง ๆ ของสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด แต่สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลางด้านการบริการของ
พนักงานและด้านข่าวสารของสหกรณ์ ส่วนความพึงพอใจในระดับมาก คือ ด้านอาคารสถานที่
รองลงมาได้แก่ความพึงพอใจระดับมากด้านความรวดเร็วและความสะดวก สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
อุดรธานี จำกัด ดำเนินงานโดยแบ่งเป็นฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายทะเบียนเงินกู้ ฝ่ายทุนเรือนหุ้น
ฝ่ายเงินให้กู้ ฝ่ายคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงินฝ่ายรับฝากเงิน และฝ่ายสวัสดิการ การจัดทำ
โครงสร้างกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชามีของเขตอำนาจหน้าที่
ชัดเจน และกระบวนการปฏิบัติงานของสหกรณ์เพื่อให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านของการวาง
แผนการดำเนินงาน การวางแผนการด้านบุคลากร การวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การวางแผน
การจัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก มีระบบการควบคุมภายในระบบการตรวจสอบที่เชื่อถือได้
และการบริหารจัดการด้านบุคลากรมีส่วนที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน
ได้แก่ ฝ่ายกรรมการบริหารงาน ฝ่ายจัดการและสมาชิก สหกรณ์ได้พัฒนาทั้งสามส่วนไปพร้อมกัน
พนักงานสหกรณ์ทุกคนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถจัดให้มีการ
พัฒนาตนเอง โดยการศึกษาดูงาน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างพนักงานสหกรณ์ด้วยกัน มีการนำ
ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ตลอดจนการเริ่ม
งานการรับรู้ข่าวสาร และสารสนเทศด้านธุรกิจสหกรณ์

และประเด็นมุมมองด้านการเงิน มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากในอันดับสุดท้าย
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลงทุกปี แต่มากกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร
ขนาดเดียวกัน โดยสหกรณ์มีสัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน เนื่องมาจาก
สหกรณ์นำหนี้สินหมุนเวียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากไปลงทุนในเงินกู้ระยะสั้น อาจทำให้
สหกรณ์มีปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์จะต้องระมัดระวังในการบริหาร
เงินทุนดังกล่าว

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุไพรินทร์ นันทะถลัย (2547 : 70 - 73) ได้ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ด้วยเทคนิค Balanced Scorecard พบว่า การดำเนินงานในรอบ 7 ปี (ปี 2540 ถึงปี 2546) รายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้ม ลดลงเรื่อย ๆ มีผลทำให้กำไรสุทธิลดลงด้วยเช่นกัน สาเหตุการลดลงของกำไรสุทธิ เนื่องจาก สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงาน และได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางด้านการเงินของ ประเทศทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน มีผลทำให้กำไรสุทธิลดลงด้วย ในปี 2546 สหกรณ์มีการ ปรับลดอัตราดอกเบี้ยถึง 2 ครั้ง ตามสภาวะการเงินของประเทศ ทำให้รายได้ที่สำคัญของสหกรณ์ ลดลงด้วย สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการลดลงของสมาชิก ทำให้มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของ สหกรณ์ด้วย

และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริพรรณ ชยุดรรัตน์ (2551 : 106 - 108) ได้ ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีแผนกลยุทธ์โดยใช้ Balanced Scorecard (BSC) กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางใหญ่ จำกัด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า มุมมอง ด้านการเงิน สหกรณ์มีทรัพย์สิน หนี้สิน ทุนของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นแต่มีกำไรสุทธิลดลง สหกรณ์มี รายได้ค่าใช้จ่าย กำไรสุทธิลดลง สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานลดลง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ ว่า การดำเนินงานตามแผนสหกรณ์ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นสหกรณ์ควรมีแนวทางในการ แก้ไขปัญหาของสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจสินเชื่อซึ่งเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ มุมมองเป็น การวัดความพึงพอใจของสมาชิก ที่มีต่อสหกรณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านธุรกิจ ด้านบริหารจัดการ สหกรณ์ และด้านนโยบายของสหกรณ์ ซึ่งผลการประเมินกลยุทธ์ตาม Balanced Scorecard อาจ กล่าวได้ว่าการดำเนินงานตามแผนสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ ฉะนั้นสหกรณ์จะต้องดำเนินการตาม แผนกลยุทธ์สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหาแนวทางใหม่เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจ ของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสหกรณ์ และเกิดศรัทธา และไว้วางใจ จนทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสหกรณ์ร่วมกันพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น มุมมองด้าน กระบวนการภายใน เป็นการวัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ของกรรมการและฝ่ายจัดการ 4 ด้าน คือ ด้านนวัตกรรม ด้านการดำเนินงาน ด้านบริการลูกค้าและด้านสังคม ผลการวัดพบว่า มี ความสำเร็จในระดับมาก ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินผลแผนกลยุทธ์ตาม Balanced Scorecard โดยภาพรวมประสบผลสำเร็จตามแผน แต่ในบางกิจกรรมยังไม่บรรลุเป้าหมาย มุมมองด้านการ เรียนรู้และพัฒนา เป็นการวัดความคิดเห็นของกรรมการและฝ่ายจัดการ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา ทักษะของบุคลากร ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการมีระบบสารสนเทศที่ดี ซึ่งใน ภาพรวมประสบผลสำเร็จ แต่แผนกลยุทธ์ด้านการพัฒนาทักษะของบุคลากรไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร ซึ่งหมายความว่าสหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะของบุคลากร

เท่าที่ควร ฉะนั้นผู้บริหารส่วนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ในการพัฒนาทักษะของบุคลากร พร้อมทั้งดำเนินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องทุกด้าน จากความสัมพันธ์ของ 4 มุมมองมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในลักษณะที่สหกรณ์จะมีกำไรเพิ่มมากขึ้น สหกรณ์ต้องสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก การที่สมาชิกจะมีความพึงพอใจ จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ในการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบข่าวสาร การจัดประชุมกลุ่มเป็นประจำ และการจัดสวัสดิการทางสังคม ซึ่งต้องมีพนักงานที่มีทักษะพร้อมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 3 บรรษัทภิบาลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตร จังหวัดมหาสารคาม มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันปานกลางกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันสูงกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุณลักษณะบรรษัทภิบาลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อศักยภาพในการแข่งขันของสหกรณ์การเกษตร ดังนั้น ผู้ประกอบการสหกรณ์การเกษตรมีความเห็นว่ทำให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันผู้ประกอบการสหกรณ์การเกษตรจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและนำเสนอสินค้าและบริการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมผลิตภัณฑ์และบริการโดยยึดถือผลประโยชน์ของผู้บริโภค ลูกค้า และชุมชน แข่งขันด้วยความยุติธรรม โปร่งใส และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ประกอบการอื่น ตระหนักว่าการไม่สร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งตระหนักว่าสหกรณ์การเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยเหลือสังคมส่วนรวม ดังนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นอีกตัวชี้วัดของกิจกรรมการกำกับดูแลกิจการในการดำรงอยู่ขององค์กรในอนาคต

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบซเซอร์ และ มิลเลอร์ (Besser and Miller. 2010 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นลักษณะที่มีความหมายประการหนึ่งซึ่งมีต่อธุรกิจชนิดต่างๆ ที่ทำให้เกิดการล้มกิจการตามที่คาดการณ์ไว้ในเศรษฐกิจโลกยุคใหม่หรือไม่ พบว่า มีผู้ดำเนินธุรกิจ 4 ประเภท ที่ได้รับการแต่งตั้ง คือให้เป็นผู้นำประชาคม ผู้

ดำเนินธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจอื่น ผู้ตามในชุมชนที่มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับสูงและผู้ตามในชุมชนที่มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าเจ้าของและผู้จัดการธุรกิจสามารถทำให้เห็นความแตกต่างกันได้บนพื้นฐานของความรับผิดชอบทางสังคมของชุมชน กลุ่มที่สร้างขึ้นเช่นนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับธุรกิจที่มีความหมายและลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ดำเนินการและสัมพันธ์กับความเชื่อของผู้ดำเนินการในความสำคัญของการสนับสนุนของชุมชน อันเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งเพื่อความสำเร็จของธุรกิจ การวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่าทุกอย่างที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจแต่ส่วนสำคัญของผู้ดำเนินการธุรกิจขนาดย่อมยังเชื่อในหลักการของรูปแบบความสนใจของตนเองที่รู้แจ้งแล้วเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคมของธุรกิจ กล่าวคือ การทำดี

และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อีนิวูริอาร์นิ (Eni Wuryani . 2012 : 229) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการปรับปรุงผลการดำเนินงานของสหกรณ์สตรีโดยการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ พบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์สตรีที่นำการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้โดยใช่การสำมะโนประชากร ประกอบด้วยกลุ่มสหกรณ์สตรีจำนวน 624 แห่ง ซึ่งยังคงดำเนินงานในปี 2012 การวัดกิจกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีผ่านมุมมองกิจกรรมขององค์กรและวัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์สตรีผ่านมุมมองด้านผลิตภาพจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยผลการศึกษากำกับกิจการที่ดีส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์สตรี ซึ่งสหกรณ์สตรีที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่าย่อมมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าเช่นกันและความรับผิดชอบต่อกิจกรรมของสหกรณ์ของสมาชิกก็มีผลดีเช่นเดียวกันกับผลิตภาพขององค์กรที่ให้กับสมาชิกของสหกรณ์ในการประชุมสมาชิกประจำปี และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของโนเรีย มัต นอวานี (Norlia Mat Norwani. 2011 : 205) ได้ศึกษาเรื่อง ความล้มเหลวของบรรษัทภิบาลต่อการรายงานทางการเงินภายในองค์กร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักบรรษัทภิบาลมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานภายในองค์กรดังนี้ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านกระบวนการตรวจสอบภายในองค์กร ด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ตรวจสอบบัญชีซึ่งมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักบรรษัทภิบาลและการรายงานทางการเงิน

2. บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความโปร่งใส ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความเป็นอิสระ ด้านความน่าเชื่อถือ และด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันปานกลางกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรที่ดี จะต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น พนักงาน ลูกค้า อย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรให้ความสำคัญกับลูกค้า โดยอาศัยการศึกษาความต้องการของลูกค้าหรือความต้องการของตลาด ตลอดจนสามารถแบ่งส่วนตลาดได้ ช่วยให้สามารถนำเสนอสินค้าหรือบริการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสหกรณ์การเกษตรมีการพัฒนาคุณภาพการบริการให้ตรงกับความต้องการที่เปลี่ยนไปของลูกค้าอยู่เสมอ มีการปรับปรุงองค์กรด้านกระบวนการภายใน คือ ปรับปรุงทีมงานให้มีความรู้ความสามารถเพื่อบริการลูกค้า และมีการตรวจสอบกระบวนการทำงานอยู่เสมอเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน อีกทั้งยังต้องคัดเลือกพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายใน ภายใต้ความความรับผิดชอบ ด้วยความโปร่งใส มีความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ให้เกิดความน่าเชื่อถือ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันอย่างแท้จริงขององค์กร ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานตามแผนสหกรณ์จะประสบผลสำเร็จ ฉะนั้นสหกรณ์จะต้องดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหาแนวทางใหม่เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสหกรณ์ และเกิดศรัทธา และไว้วางใจ จนทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสหกรณ์ร่วมกันพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริพรรณ ชยตรารัตน์ (2551 : 106 - 108) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีแผนกลยุทธ์โดยใช้ Balanced Scorecard BSC กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางใหญ่ จำกัด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า สหกรณ์ควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจสินเชื่อซึ่งเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ มุมมองเป็นการวัดความพึงพอใจของสมาชิก ที่มีต่อสหกรณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านธุรกิจ ด้านบริหารจัดการสหกรณ์ และด้านนโยบายของสหกรณ์ ซึ่งผลการประเมินกลยุทธ์ตาม Balanced Scorecard อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานตามแผนสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ ฉะนั้นสหกรณ์จะต้องดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหาแนวทางใหม่เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสหกรณ์ และเกิดศรัทธา และไว้วางใจ จนทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสหกรณ์ร่วมกันพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น มุมมองด้านกระบวนการภายใน เป็นการวัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ของกรรมการและฝ่ายจัดการ 4 ด้านคือ ด้านนวัตกรรม ด้านการดำเนินงาน ด้านบริการลูกค้าและด้านสังคม ผลการวัดพบว่า มีความสำเร็จในระดับมาก ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินผลแผนกลยุทธ์ตาม Balanced Scorecard โดยภาพรวมประสบผลสำเร็จตามแผน แต่ในบางกิจกรรมยังไม่บรรลุเป้าหมาย มุมมอง

ด้านการเรียนรู้และพัฒนา เป็นการวัดความคิดเห็นของกรรมการและฝ่ายจัดการ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาทักษะของบุคลากร ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการมีระบบสารสนเทศที่ดี ซึ่งในภาพรวมประสบผลสำเร็จ แต่แผนกลยุทธ์ด้านการพัฒนาทักษะของบุคลากรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งหมายความว่าสหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะของบุคลากรเท่าที่ควร ฉะนั้นผู้บริหารส่วนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ในการพัฒนาทักษะของบุคลากร พร้อมทั้งดำเนินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องทุกด้าน จากความสัมพันธ์ของ 4 มุมมองมีความสัมพันธ์กันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในลักษณะที่สหกรณ์จะมีกำไรเพิ่มมากขึ้น สหกรณ์ต้องสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก การที่สมาชิกจะมีความพึงพอใจ จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ในการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบข่าวสาร การจัดประชุมกลุ่มเป็นประจำ และการจัดสวัสดิการทางสังคม ซึ่งต้องมีพนักงานที่มีทักษะพร้อมในการทำงาน

และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2551 : 122) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับศักยภาพในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คุณลักษณะบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ SMEs ดังนั้นในการดำเนินธุรกิจประกอบธุรกิจ SMEs เพื่อส่งเสริมให้เกิดศักยภาพการแข่งขันอย่างแท้จริง ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ควรให้คุณลักษณะบรรษัทภิบาลอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเป็นอิสระ และด้านความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ธุรกิจมีศักยภาพ สามารถสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และอยู่รอดมั่นคงตามระยะยาว

และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นนทยา พรหมทอง (2551 : 99-102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า คุณลักษณะบรรษัทภิบาลด้านความยุติธรรม และด้านความน่าเชื่อถือ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านการเงิน

3. บรรษัทภิบาลของสหกรณ์การเกษตรด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์แปรผันไปในทิศทางเดียวกันค่อนข้างต่ำกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรจะยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลทำให้กิจการเกิดความมั่นคง และสามารถดำเนินงานต่อไปในระยะยาว

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นนทยา พรหมทอง (2551 : 99-102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า คุณลักษณะบรรษัทภิบาลด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกผลการดำเนินงาน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่วิเคราะห์ได้จากข้อค้นพบ และที่ได้จากแบบสอบถามสาระสำคัญที่ประมวลได้เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาในโอกาสต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความน่าเชื่อถือ สหกรณ์ควรมีคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ สหกรณ์ควรมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับ และสหกรณ์ควรใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการนำเสนอข้อมูลกิจการต่อบุคคลภายนอก

1.2 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ สหกรณ์ควรส่งเสริมการเป็นองค์กรที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่กระทำความผิดวินัยและแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง โดยสหกรณ์ควรมีการยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ ในการที่คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ทำความดีเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์

1.3 ด้านความรับผิดชอบ สหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมการตระหนักถึงสิทธิ์และหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และการยอมรับผลการกระทำของตนทั้งข้อดีและข้อเสีย

1.4 ด้านความเป็นอิสระ ฝ่ายดำเนินการควรมีภาวะผู้นำสามารถจูงใจฝ่ายจัดการและเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์ได้ โดยฝ่ายจัดการควรมีความเป็นอิสระในการทำงานสามารถสร้างความเชื่อถือแก่บุคคลภายนอกได้

1.5 ด้านการเงิน สหกรณ์ควรสนับสนุนให้ฝ่ายปฏิบัติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในการสร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์ โดยสหกรณ์ควรมีผลตอบแทนให้แก่สมาชิกเทียบเท่ากับการดำเนินงานสถาบันการเงินต่าง ๆ และสหกรณ์ควรจัดงบประมาณให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ตรวจสอบและเสนออนุมัติในที่ประชุมใหญ่

1.6 ด้านการเรียนรู้และพัฒนา สหกรณ์ควรมีการคัดเลือกและสนับสนุนยกย่องบุคคลที่มีความทุ่มเท เสียสละ และอุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการ

ปฏิบัติงานและสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของฝ่ายปฏิบัติงานมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงสหกรณ์

1.7 ด้านกระบวนการภายในองค์กร สหกรณ์ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในแต่ละรอบระยะเวลาเพื่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร และสหกรณ์ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับผลการดำเนินงานของธุรกิจในกลุ่มอื่นที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะบรรษัทภิบาลในแต่ละด้านที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

2.4 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร เพื่อจะทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็งของปัญหาและอุปสรรค เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

2.5 วิธีการส่งแบบสอบถาม ควรมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการส่งแบบสอบถาม เช่น อีเมล เพื่อลดปัญหาในการได้รับแบบสอบถามตอบกลับเป็นจำนวนน้อยมาก และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้วิจัย